

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Vera sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

vnionis, quo materia vnitur formæ, & forma materiæ per eandem indiuisibilitatem.

2 Sententia assignans, duplicem vnionis modum variis modis explicari potest. Primò potest dici requiri duplicem vnionis modum, quorum vnus sufficiens sit, vt vnatur materiæ formæ, perfectæ, & adequatæ, non item formam materiæ, quæ de causa dandus est alius tenens se ex parte formæ, sicut in opinione, quæ distinguit relationem à termino, & fundamento, relatio similitudinis, quam fundat albedo *A* adequatè eam similem constituit albedini *B*, tamen vt albedo *B* sit similis albedini *A*, indiget alia similitudine, quia non constituitur similis per similitudinem albedinis *A*, cuius est terminus, & non subiectum. Alio modo, qui forsitan tantum verbis differt à præcedenti, potest duplex vnionis modus exponi, vnus ex parte materiæ, quæ eam vnatur vt subiectum, & formam vt terminum, & alterum ex parte formæ, quæ hanc vt subiectum vnatur, & materiam vt terminum. Hoc modo asserit Hurtadus requiri duplicem vnionem, quem dixi tantum differre verbis à priori, quia illum eodem exemplo relationis explicat, & probat. Quod si exemplum ad rem est, sicut relatio albedinis *A*, quæ respicit vt terminum albedinem *B*, constituit relatum albedinem *A*, & non albedinem *B*, ita vnio materiæ, quæ respicit formam vt terminum, constituit vnitam materiam, & non formam. Nec dici potest exempli paritatem in hoc non tenere, quia cum exemplum sit potissimum fundamentum, quo vitur Hurtadus ad constituendam duplicem vnionem; vniam ex parte materiæ, & alteram ex parte formæ, quas vult multiplicari à paritate relationum, si paritas vim aliquam specie tenus sit habitura, necessum est dici vnionem materiæ non constituere formaliter vnitam formam, quia si dicatur oppositum, disparitas reddidit in ipsa conclusione inter vnionem, & relationem, quia relatio huius albedinis non constituit aliam relatum, & ideo alia albedo relatione aliâ indiget, quâ formaliter relata constituitur. Si autem vnio extremum illud, quod vt terminum respicit, formaliter constituit vnitum, illud extremum aliâ vnione non indigebit, vt formaliter vnitum constituitur. Cum dicitur vnionem huius extremi, materiam verbi gratia, vnire tanquam terminum, vel in re, nihil dicitur vel disparitas relationis assignatur, quia formam esse vnitam tanquam terminum per vnionem inherenter materiam, vel importat formaliter esse vnitam, ita vt illud additum tanquam terminum, sit ratio contrahens, & non diminuens, vel non simpliciter esse vnitam, quia illud tanquam terminum, non est additum purè contrahens, sed diminuens. Si primum dicatur, clarè apparet disparitas inter relationem, & vnionem, quia relatio huius extremi non constituit relatum terminum, quem respicit, & ita non sufficit relatio ad illum terminata vt illum formaliter referat, & ideo addenda est illi alia relatio, ex vi cuius referatur, vnio verò constituit formaliter vnitum terminum, quem attingit, & ita non indiget aliâ vnione, vt formaliter constituatur terminus vnionis vnitus. Si secundum dicatur, est dicere vnionem materiam simpliciter vnire materiam formæ, & non formam materiæ, & nihil differt modus, quo Hurtadus duplicem vnionem assignat, ab illo quem primo loco retuli, quod nunquam Hurtadus verbis faceret, non enim audet dicere ex vi vnionis materiæ formam non esse vnitam, sed tantum dicit non esse vnitam, vt subiectum, sed tantum vt terminum. Alio modo posset excogitari duplex vnio, non quia necessum sit vt vna se teneat ex parte materiæ, & alia ex parte formæ, sed quia siue vtraque se teneat ex parte materiæ, siue vtraque ex parte formæ, siue vna ex parte materiæ, & altera ex parte formæ, quælibet semper eodem modo vnatur materiæ formæ, & formam materiæ inadequatè, & ideo indiget confortio alterius vnionis, vt annectat adequatè materiam, & formam inter se,

S. II.

Verâ sententia.

3 **S**IT PRIMA CONCLUSIO. Non est excogitabilis vnio, siue in materia, siue in forma constituitur, quæ diuerso modo vnatur materiæ formæ, & formam materiæ, sed necessariò æquè strictè, & propriè vnatur materiæ formæ, & formam materiæ, ita vt si in materia tantum

subiectetur, nihil materiæ accrescat in ratione vnitæ, quod non eodem prorsus modo formæ conueniat, in qua talis vnio non subiectatur, nec poterit dici materia specialiter vnita, vt subiectum, sed tantum eadem ratione, quâ forma, quæ tantum est vnionis terminus, ex vi illius vnitæ dicitur. Hæc conclusio est contra Hurtadum, & contra duos priores modos assignandi duplicem vnionis modum: pulchram illius rationem à priori desumptam accipe. Effectus formalis vnionis est constituere illud, quod vnatur, componens vnium compositum cum alia parte: ergo vnio, quam dicit se tenere ex parte materiæ constituit materiam componentem vnium cum formæ: ergo eadem formaliter constituit formam componentem vnium totum cum materia. Probo consequentiam: implicat adhuc mente ex parte obiecti præcindi hos conceptus: materia componens vnium cum forma, & forma componens vnium cum materia: ergo implicat ex parte obiecti præcindi effectum formalem quem præstat materiæ vnio in ordine ad formam, ab effectu, quem præstat formæ in ordine ad materiam. Conceptus præcindi non posse sic proba. Materia componens vnium cum forma ex parte obiecti nihil aliud est quàm vnium compositum ex materia, & forma: forma componens vnium cum materia formaliter ex parte obiecti formaliter importat compositum ex forma, & materia: ergo hi conceptus materia componens vnium cum forma, & forma componens vnium cum materia, formaliter identificantur cum hoc tertio compositum ex materia & forma; ergo identificantur inter se: ergo vnio quæ pertinet ad constitutum horum conceptuum adhuc formaliter non distinguitur. Neque potes dicere conceptus hos distingui, quia dicunt diuersas entitates in recto, etiam si dicant eandem, si computentur illæ, quas dicunt in recto, & in obliquo, non habita ratione diuersi modi, quo hæc in recto, illæ in obliquo dicuntur, quia ego argumentor de conceptu obiectiuo quatenus distincto à formali, quo significatur, in quo non est rectum, neque obliquum, quod tantum extrinsecè conuenit obiecto ex diuerso modo, quo significatur, & intrinsecè, & in se semper est idem obiectum significatum; ergo si conceptus isti materia componens vnium cum forma, & forma componens vnium cum materia, & compositum ex materia & forma tantum differunt ex eo, quod vnus significat in recto, quod alius in obliquo, & conueniunt in omnibus obiectis significatis præcindendo à diuerso modo obliqui & recti, quo significatur, non distinguuntur ex parte obiecti, sed tantum ex parte cognitionis, quâ diuerso modo cognoscuntur, quæ nullam distinctionem realem importat in obiectis cognitis.

4 Dices conceptum hunc, materia componens vnium cum forma, dicere vnionem subiectatam in materia, & conceptum istum, forma componens vnium cum materia, dicere vnionem subiectatam in forma, & alium conceptum, vnium compositum ex materia & forma, dicere duplicem vnionem vnatur subiectatam in materia, & alteram in forma. Sic dicendum existimo in doctrina Hurtadi asserentis vnionem materiæ illam vnire tanquam subiectum, & formam vt terminum; sed hanc solutionem, & Hurtadi doctrinam sic euerto. Demus vnionem creati, quod fieri posse concedit Hurtadus disputatione 12. sect. 5. tunc illa vnio nullum haberet subiectum inhesionis, quia non fieret per passionem, & constitueret idem compositum, verbi gratia, eundem hominem, quia actio, & passio non pertinent ad constitutionem hominis, neque alicuius substantialis compositi, quæ omnia concedit Hurtadus sectione citatâ, & expressè affirmat §. 97. creatâ vnione extrema perficienda esse per eandem vnionem, quæ per se ipsam, & non per inhesionem est illorum perfectio, & hominem compositum per vnionem creatam essentialiter fore eundem. Ex quo manifestè infero hominem compositum ex materia, & forma non dicere formaliter neque identicè vnionem receptam in materia, aut forma, sed tantum accidentaliter tanquam quid non pertinens ad illius constitutionem dicere vnionem receptam in illo extremo, in quo de facto recipitur, & eodem modo totum compositum idem omnino intrinsecè inuariatum permanfurum, si in altero, vel etiam in neutro reciperetur, ergo de ratione huius conceptus, homo compositus ex materia & forma, non est receptio vnionis in aliqua parte illius: ergo neque de ratione horum materia componens vnium cum forma, & forma componens

componenti vni cum materia, quia nihil possunt hi conceptus includere, quod in illo priori non includatur.

5 Efficacissimè eundem dicendi modum iterum reicio. Do vñonem subiectari in materia: materia quatenus vnita formæ non dicit illam receptionem vñonis: ergo materia quatenus vnita formæ non dicit vñonem recipi in ipsa materia. Consequentia est euident. Antecedens probatur: Materia quatenus vnita formæ dicit vñonem immediatè per se ipsam efficientem ipsam materiam, & tanquam modum inseparabilem ab ipsa materia, sed vñio non respicit immediatè materiam, neque tanquam modus illius, medià inhæsiōe, sed per se ipsam, ergo vñio vt modus est materiæ, non respicit illam tanquam subiectum inhæsiōis, quia ab illa tanquam, à subiecto inhæsiōis potest separari, ergo non illam vnit quatenus est subiectum inhæsiōis illius. Patet consequentia, vñio vnit materiam quatenus est illius modus, & quatenus est inseparabilis ab illa, & quatenus per se ipsam illam attingit, sed non est modus materiæ vt subiecti inhæsiōis, neque est inseparabilis ab illa tanquam à subiecto inhæsiōis, quia potest creari vñio, & tunc separabitur à materia tanquam à subiecto inhæsiōis, neque per se ipsam vñio attingit materiam tanquam inhæsiōis subiectum, quia inter vñonem, & materiam formaliter, vt subiectum mediat inhæsiō distincta ab vñione, & materiæ: ergo vñio non vnit materiam quatenus est illius subiectum inhæsiōis: ergo ex hoc capite non magis, neque diuerso modo vnit materiam, quam formam, quia inhæsiō superaddita vñioni omnino impertinens est, vt vniet, cum vñio non per inhæsiōem, sed præcisè per suammet entitatem formaliter, & adæquatè vniet: ergo ex eo quod vñio inhæreat materiæ & non formæ non vnit diuerso modo materiam, ac formam: ergo non est constituenda diuersa vñio ex parte formæ, ex eo quod vñio se tenens ex parte materiæ inhæreat materiæ, & non formæ.

6 In confirmationem eiusdem sententiæ argumentum desumitur ex vñione Verbi ad naturam humanam, quæ tantum naturæ inhæret, & vnit formaliter vtrumque extremum, naturam videlicet & Verbum. Respondet Hurtado. ex vi huius vñonis vniri Verbum non tanquam subiectum, sed tanquam terminum. Solutionem hanc abundè impugnati n. s. vbi probauimus, vñonem non vnire extremum, cui inhæret, quatenus illius est subiectum, sed tantum immediatè quatenus est modus illius subiecti, & illud respicit vt extremum immediatè vniendum, quomodo illud respiciet, siue in illo subiectetur, siue non subiectetur, vñio enim vnit omne extremum quatenus extremum, & terminum illius, & nullum tanquam subiectum, licet vniet extremum illud, in quo subiectatur, quia non illud vnit quatenus in illo subiectatur medià passione, sed quatenus illud immediatè per se respicit tanquam extremum & terminum vñonis. Ex quo inferes vñonem subiectatam in natura, æquè respicere Verbum & ipsam naturam tanquam terminos, licet insuper naturam tanquam subiectum respiciat, ex vi cuius illam non vnit. Respondet secundo naturam non esse perfectionem Verbi, ac proinde non requirere vñonem in Verbo, quia non vnitur illi tanquam extremo perfectibili, partes vt effectuales vnā esse perfectionem alterius, & hac ratione duplicem vñonem requirere. Præcludam hoc effugium num. 10. vbi explicabo quomodo partes effectuales se mutuò perficiant.

7 Alium dicendi modum videlicet requiri duplicem vñonem, siue vtrique sit ex parte materiæ, siue ex parte formæ, vel vna ex parte materiæ, & altera ex parte formæ, quia vna sufficiens non est, vt vniet adæquatè extrema, & ideo aliam eiusdem rationis necessariam esse, vt vtrique simul constituent extrema vnita, quæ altera tantum vnire non potuit. Nullus huiusque somniauit hunc dicendi modum, ideo solidè reiciendum, quia nullo nititur fundamento, eadem enim ratio posset quæ dicere requiri duplicem potentiam visum, vt animam constituit potentem videre, quia vna sufficiens non est, vt adæquatè hunc præstet effectum, & similiter duplicem quantitatem, vt subiectum extendatur, quia simplex quantitas non est potens adæquatè subiectum extendere.

8 Ex his constat materializationem & informationem eandem esse simplicem entitatem indissolubilem, sicut actio & passio, quia informatio nihil aliud est, quam vñio formæ ad materiam, medià qua forma exercet munus

Franc. de Ontologia, Philosoph. Tom. I.

partis formalis componentis, in ordine ad quam vñio, informatio dicitur, materializatio verò est vñio materiæ ad formam medià qua, materia exercet munus partis materialis actū componentis compositum, in ordine ad quam materializatio dicitur eadem vñio, quæ in ordine ad formam informatio denominatur.

§. III.

Satisfit Hurtado.

9 Argumentatur Hurtadus ad probandum dandam esse duplicem vñonem. Modus vñonis debet recipi in materia, & in forma: sed idem modus vñonis non potest recipi in materia, & in forma: ergo duplex est assignandus. Maiorem probat: forma, vt vnita, est perfectio materiæ: ergo vt vnita debet recipi in materia: ergo modus vñonis debet recipi in materia. Vrgit Hurtadus in forma hominis, quæ secundum se non potest recipi in materia: ergo debet recipi vt vnita: ergo debet recipi illius vñio in materia. Similiter materia vt vnita est perfectio formæ: ergo forma debet recipere materiam vt vnitam: ergo debet recipere illius vñonem, non enim alio modo materiam, vt vnitam forma potest recipere nisi recipiendo vñonem: formam esse perfectionem materiæ, & materiam esse perfectionem formæ probat Hurtadus ex eo, quod vtrique sit entitas incompleta complenda, & perficienda per aliam. Minorem probat, quia idem modus vñonis non potest subiectari in materia, & in forma hominis, quia si materialis sit, non poterit subiectari in forma spirituali, & si spiritualis, non poterit in materia corporea recipi.

10 Fatetur Hurtadus num. 130. hoc argumentum efficax non esse ad probandum duplicem vñonis modum in aliis compositis præter hominem, videamus an fateri debeat adhuc in homine esse prorsus inefficax. In primis nescio quomodo hæc componat Hurt. cum doctrina, quam tradit disp. 12. sect. 5. citatā, vbi docet vñonem posse creari, & inquiri an extrema eo casu perficerentur per vñonem creatam: Huic difficultati respondet §. 97. citato. Respondet eo eā perfectum iri vñione, quia hæc per se ipsam est vtriusque partis perfectio, &c. ergo ad hoc vt materia perficiatur per formam mediā vñione necessum non est ex mente ipsius Hurtadi vñonem in ipsa recipi, quandoquidem per vñonem creatam perficeretur, quia vñio per se ipsam est perfectio vtriusque partis. Venio ad alia. Sunt multi, qui affirmant accidentia materialia subiectari in toto composito, etiam in homine, & vñonem materialem in eodem posse recipi in toto composito, & inadæquatè in anima, de quo Puncto frequenti, in quorum sententia neganda est minor prioris syllogismi ab Hurtado confecti, de qua erit tota argumenti contentio. Quia tamen incerta res est, an eadem entitas possit subiectari in subiecto materiali, & spirituali, de qua modò cum Hurtado contendere nolo, alio modo radicitus argumento nervos præcido. Nego maiorem, videlicet vñonem recipiendam esse in materia, & forma. Ad confirmationem respondeo materiam perfici per formam, & formam per materiam, non secundum suas entitates intrinsecas, sed in ordine ad totum, in quo vtrique perficitur, non in se ipsis, quia in se semper remanent entitates inadæquate, sed in toto, & ita necessum non est, vt se inuicem perficiant, vt mutuò se recipiant, sed vt vniantur, & communicent in eodem toto, in quo absque vlla receptione mutuò perficiuntur iuxta dicta Cont. 2. Punct. 3. §. 3.

11 Argumentatur secundo Hurt. Si relatio similitudinis distingueretur à fundamento, & termino, relatio fundamente inhærens, non sufficeret, vt terminum constitueret similem: sed necessaria esset alia relatio, ex parte termini: ergo datā vñione superadditā inter materiam & formam, duplex danda est, quædam ex parte materiæ, & altera ex parte formæ. Parco arguendi modo; possem enim dicere ex vi huius suppositionis intrinsecè per modum quendam superfluum, quia eo ipso quod ponatur fundamentum, & terminus per suas entitates formaliter relata constituuntur, ac proinde si supponitur modus alius in aliquo extremo, supponitur entitas quædam superflua in rerum natura, quæ pari iure, vel potius non impari iniuriā debet poni in vno extremo, ac in alio, cum neutrum, neque determinatè, neque indeterminatè illum exigat, neque aliquod illo, um melius ius habeat, vt talem modum

P 2 tanquam